

Sygn. akt XXIII Ga 1311/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bolesław Wadowski
Sędziowie:	SO Anna Gałas (spr.) SO Bernard Litwiniec
Protokolant:	Prot. sąd. Rafał Artymiuk

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z wniosku J. P.

z udziałem A. P. – kuratora (...). sp. z o.o. w W.

o zmianę uprawnień kuratora ewentualnie o odwołanie kuratora i powołanie innego

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego dla (...)w W.

z dnia 30 kwietnia 2015 r., sygn. akt WA XII Ns Rej KRS (...)

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu dla W. w W. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSO Anna Gałas	SSO Bolesław Wadowski	SSO Bernard Litwiniec
----------------	-----------------------	-----------------------

Sygn. akt XXIII Ga 1311/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla W. w W. postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie z wniosku J. P. (dalej: wnioskodawca) przy uczestnictwie kuratora (...) sp. z o.o. w W. (dalej: uczestnik, spółka) o poszerzenie zakresu uprawnień kuratora ewentualnie o odwołanie kuratora i powołanie innego oddalił oba wnioski.

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawca złożył wniosek zawierający roszczenie ewentualne określone jako rozszerzenie uprawnień kuratora i zobowiązanie go do dysponowania majątkiem spółki w celu spłaty wierzycieli ewentualnie o wyznaczenie innej osoby do sprawowania funkcji kuratora. W ocenie Sądu Rejonowego pierwsze roszczenie nie zasługiwało na uwzględnienie z powodu jego niezgodności z przepisami prawa, bowiem kurator ustanowiony w trybie art. 42 k.c. ma uprawnienia określone wyłącznie zakresem tego przepisu i wniosek o umożliwienie dysponowania przez kuratora majątkiem spółki w celu jego wypłacenia wierzycielom nie mieści się w zakresie uprawnień kuratora. W ocenie Sądu Rejonowego drugi wniosek o odwołanie kuratora i powołanie drugiego nie został należycie uzasadniony. Zdaniem sądu pierwszej instancji ze sprawozdań oraz informacji uzyskanych przez kuratora wynika, że spełnia on swoje zadania. Sąd Rejonowy podkreślił, że dopóki nie zostanie sądownie ujawniony krąg współników spółki kurator nie ma możliwości wykonywania swojego zadania, jednak nie jest to powód aby odwołać go z funkcji.

Apelację od postanowienia wniósł wnioskodawca, zaskarżył postanowienie w całości i zarzucił mu: naruszenie prawa poprzez nieuwzględnienie w szczególności przepisów art. 69 k.p.c., tym samym oddalenie wniosku o rozszerzenie uprawnień kuratora, naruszenie prawa poprzez nieuwzględnienie przepisów k.r.i.o. rozstrzygających w zakresie kurateli, naruszenie przepisów prawa polegających na niezbadaniu istoty sprawy i uniemożliwienie tym samym wnioskodawcy obrony jego interesów. Wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości lub w części poprzez wydanie postanowienia o rozszerzenie uprawnień kuratora lub o dodanie kuratorowi uprawnień do reprezentacji spółki w postępowaniu egzekucyjnym, toczącym się przed Sądem Rejonowym w Wyszku w sprawie o sygn. akt I Co 875/13, ewentualnie o wydanie postanowienia nadającego uprawnienia dla dokonania konkretnej czynności – przeprowadzenie licytacji nieruchomości należącej do spółki przez Sąd Rejonowy w Wyszku w sprawie I Co 875/13. Wnioskodawca jednocześnie w przypadku nieuwzględnienia apelacji w powyższym zakresie podtrzymał wniosek o zmianę kuratora.

Na rozprawie apelacyjnej z dnia 18 grudnia 2015 r. wnioskodawca oświadczył, że popiera apelację oraz wniósł o zmianę kuratora. Wnioskodawca wskazał, że kurator, mimo że nie jest prezesem spółki, mianuje się nim przy podpisywaniu dokumentów. Wnioskodawca wskazał również, że w jego ocenie kurator A. P. nie działa dla dobra spółki. Uczestnik wniósł o oddalenie apelacji i wskazał, że starał się o powołanie zarządu spółki oraz sprzedaży majątku i pokrycie licznych długów spółki oraz o likwidację spółki. Oświadczył, że nie jest w stanie określić czy toczyło się postępowanie spadkowe po współnikach spółki. Dalej wskazał, że spadkobiercą jest Skarb Państwa w związku ze zrzeczeniem się spadku przez spadkobierców. Przedstawił do wglądu pismo z dnia 24 września 2014 r. Miasta S. W., w którym biuro prawne wskazało, że w ww. dacie jeszcze nie jest spadkobiercą majątku. Wnioskodawca następnie wskazał, że wydane zostało postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku około miesiąca przed terminem rozprawy, na sprawie spadkowej nikt się nie stawił, a spadkobiercą zostało Miasto S. W.. Wnioskodawca podniósł, że również w tym postępowaniu jest wnioskodawcą i czeka na uzasadnienie postanowienia wydanego w sprawie spadkowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna. Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty niniejszej sprawy, w związku z czym zaskarżone postanowienie podlegało uchyleniu i Sąd Rejonowy winien będzie ponownie rozpoznać sprawę i rozstrzygnąć o kosztach postępowania apelacyjnego.

Zgodnie z art. 42 k.c. jeżeli osoba prawna nie może prowadzić swoich spraw z powodu braku powołanych do tego organów, sąd ustanawia dla niej kuratora. Zakres obowiązków takiego kuratora jest określony – powinien on postarać się o powołanie organów osoby prawnej a w razie potrzeby o jej likwidację (§ 2).

Przypomnieć należy, że sąd drugiej instancji jest instancją merytoryczną i opiera się na wynikach postępowania przeprowadzonego przez sąd pierwszej oraz drugiej instancji. Po analizie materiału dowodowego zgromadzonego przez sąd pierwszej instancji oraz analizie stanowisk uczestnika oraz wnioskodawcy zaprezentowanych na rozprawie apelacyjnej Sąd Okręgowy powziął wątpliwość co do prawidłowości czynności kuratora spółki, w szczególności w świetle lakoniczności sprawozdań kuratora oraz stanowisk uczestników na rozprawie apelacyjnej. Podkreślić należy, że okoliczności te nie zostały wyjaśnione przed sądem pierwszej instancji, sąd pierwszej instancji w sposób

powierzchny ocenił wniosek o zmianę kuratora, nie odnosząc się do przywołanych we wniosku działań kuratora. Wnioskodawca podniósł okoliczność, że kurator działa na niekorzyść spółki, wskazał na poszczególne działania kuratora w spółce, dołączył szereg dokumentów do wniosku (k. 242-256). Sąd Rejonowy zatem nie przeprowadził postępowania dowodowego w zakresie wniosku o zmianę kuratora oraz nie rozpoznał istoty sprawy. Okoliczności te muszą skutkować uchynieniem zaskarżonego orzeczenia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania. Podkreślić należy, że strony muszą mieć prawa do rozpoznania sprawy przez sąd orzekający w dwóch instancjach. Orzeczenie musi zostać co najmniej raz zweryfikowane przez sąd odwoławczy, apelujący musi również mieć prawo do wypowiedzi o zasadności motywów, którymi kierował się sąd w danym orzeczeniu. Innymi słowy, skarżącemu orzeczenie sądu pierwszej instancji przysługuje prawo do podniesienia okoliczności zarówno błędnego ustalenia stanu faktycznego w sprawie jak i wadliwej subsumpcji – przyporządkowania przepisu prawa do danego stanu faktycznego. W sytuacji jeżeli sąd drugiej instancji zmieniłby zaskarżone orzeczenie, zgodnie z żądaniem apelacji, czy też oddalił apelację, oznaczałoby to że orzeka tylko jedna instancja, bowiem sąd ten - mimo że rozpoznawałby sprawę na skutek wniesienia apelacji -wypowiedziałby się jako pierwszy i ostatni o okolicznościach stanowiących istotę niniejszej sprawy. Sytuacja taka jest patologiczna, niedopuszczalna i z pewnością stoi w sprzeczności chociażby z treścią art. 176 ust. 1 Konstytucji RP, który stanowi o dwuinstancyjności postępowania sądowego. W konsekwencji podniesienia nowych okoliczności w apelacji i na rozprawie apelacyjnej oraz zaniechaniu ich dociekania przez sąd pierwszej instancji w ocenie Sądu Okręgowego nie została rozpoznana istota sprawy.

Słusznie Sąd Rejonowy stwierdził o uprawnieniach kuratora powołanego w trybie art. 42 k.c. i Sąd Okręgowy rozważania te akceptuje i uznaje za własne, niemniej jednak mając na uwadze powyższe rozważania sąd pierwszej instancji musi ponownie pochylić się nad przedmiotowym wnioskiem. Wnioskodawca w apelacji odniósł się do stanu faktycznego, zgodnie z którym działanie spółki jest co najmniej utrudnione, w tym wyegzekwowanie należności jej wierzycieli. Podniesione okoliczności są istotne dla funkcjonowania spółki i tym samym dla wyniku niniejszego postępowania. Koniecznym zatem okazało się aby okoliczności podniesione w apelacji zostały zweryfikowane, w szczególności działania kuratora pod kątem ich skuteczności w kierunku powołania organów spółki, a przede wszystkim w kierunku ustalenia kto jest współnikiem spółki w związku z postępowaniem spadkowym po zmarłej współniczce oraz ewentualnie również pod kątem konieczności podjęcia działań w celu rozwiązania spółki po spełnieniu się ku temu przesłanek, zgodnie z celem dla którego został ustanowiony kurator w trybie art. 42 k.c.

Aby wyjaśnić przywołane powyżej oraz w apelacji okoliczności sąd pierwszej instancji zobligowany będzie przeprowadzić stosowne postępowanie dowodowe. Jeżeli uzna, że jest taka potrzeba powinien w sprawie wyznaczyć rozprawę i wysłuchać wnioskodawcę, uczestników i ewentualnie inne osoby, a nawet rozważyć podjęcie odpowiednich czynności z urzędu, takich jak zwrócenie się do różnych organów, jednostek i instytucji w celu wyjaśnienia - wobec podniesionych zarzutów - sposobu działania kuratora w spółce, jego skuteczności, rzetelności, w tym pod kątem zgodności z prawem. Sąd Rejonowy powinien wyjaśnić podniesione przez wnioskodawcę okoliczności oraz zweryfikować składane przez kuratora sprawozdania, a nie tylko je akceptować, w szczególności że składane są one z przekroczeniem terminów.

Ponadto Sąd Okręgowy zobligowany był do uchynienia postanowienia, które zostało zaskarżone w całości, i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania również z uwagi na fakt, że sprawy o ustanowienie/odwołanie kuratora należą do wyłącznej kognicji sądu rejestrowego (art. 694² k.p.c.), a Sąd Okręgowy nie jest sądem rejestrowym. Ewentualne orzeczenie o zmianie kuratora musi zatem zostać wydane przez Sąd Rejonowy.

Mając na uwadze powyższe wskazania sąd pierwszej instancji powinien ponownie rzetelnie rozpoznać wniosek w zakresie zmiany kuratora i wyjaśnić wydane orzeczenie w oparciu o konkretne, przeprowadzone w sprawie dowody.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy uchylił zaskarżone orzeczenie na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz na podstawie art. 694⁷ k.p.c. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSO Anna Gałas	SSO Bolesław Wadowski	SSO Bernard Litwiniec
----------------	-----------------------	-----------------------